

Bevarandeplan för Natura 2000-området *SE0530203 Kingebol*

Natura 2000

Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000 - områden bygger på krav som finns i EU:s fågeldirektiv och art- och habitat-direktiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livs-miljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EU:s fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom utpekandet åtar sig länderna att de utpekade värdena i områdena ska bevaras långsiktigt. Natura 2000-nätverket är en av hörnstenarna i EU:s arbete för att bevara biologisk mångfald. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitat- direktivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar regelbundet cirka 60 av fågeldirektivets fåglar i vårt land.

Bevarandeplaner

För varje Natura 2000- område ska Länsstyrelsen ta fram en beskrivning. Detta ska göras i särskilda bevarandeplaner eller i en skötselplan om området även är naturreservat. I planen ska det finnas en beskrivning av området med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturtyper och arter som ska bevaras och bidra till gynnsam bevarandestatus. Hot mot Natura 2000-områdets arter och natur- typer, och behov av bevarandeåtgärder, t ex skydd eller skötsel, ska beskrivas. Informationen ska under- lätta förvaltningen av området och tillståndsprövningar enligt miljöbalken.

Bevarandeplanen ska fastställas av Länsstyrelsen, som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Bevarandeplanen ska revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar för området ändras. Den ska tas fram och hållas aktuell i dialog med berörda intressenter, och det är värdefullt om den som har ny information kontaktar Länsstyrelsen. Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument. För formell reglering av skydd eller skötsel kan andra beslut behövas, t ex skydds- beslut för naturreservat. Föreskrifter enligt eventuella skyddsbeslut gäller parallellt med den tillstånds- plikt som gäller inom Natura 2000.

I bevarandeplanen redovisas gränser, naturtyper och arter enligt bästa tillgängliga kunskap. I de fall där ny kunskap har till kommit, har Länsstyrelsen för avsikt att föreslå dessa ändringar till regeringen när nästa tillfälle ges. Vid förvaltning och tillståndsprövning utgår man ifrån i verkligheten förekommande naturtyper, varför det är nödvändigt att bevarandeplanen redovisar dessa, även om de inte har hunnit beslutas av regeringen.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet. Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen. Mer information finns hos Länsstyrelsen, läs på webben eller kontakta en handläggare.

Kartor

Information om naturtypers utbredning och arter i ett enskilt område går att hitta med hjälp av kartverktyget Skyddad natur. Det kan nås på Naturvårdsverkets hemsida genom att söka på ”kartverktyget skyddad natur”. I kartverktyget söker du upp aktuellt område och klickar på namnet för mer information.

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Maria Johansson

Bevarandeplan för Natura 2000-området

SE0530203 Kingebol

Kommun: Åmål

Områdets totala areal: 1,3 ha

Bevarandeplanen uppdaterad av Länsstyrelsen: 2016-12-09

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen: 2016-12-21

Markägarförhållanden:

Ägs av privata markägare.

Regeringsbeslut, historik:

SPA: Nej, pSCI: 2003-04-01, SCI: 2005-01-01, SAC: 2011-03-01, regeringsbeslut M2010/4648/Nm

Naturtyper och arter som ska bevaras i området:

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

6280 - Alvar

1973 - Hällebräcka, *Saxifraga osloensis*

Bevarandesyfte

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EUs fågeldirektiv eller art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området.

Prioriterade bevarandevärden: De prioriterade bevarandevärdena är att bevara arten hällebräcka och gräsmarken med sina hällar.

Motivering: En fin betesmark med rikligt med hävdgynnade kärlväxtarter och som omges av välhävdd betesmark. I området finns kalklerskifferhällar med hällebräcka och förutsättningar att hysa en kalkgynnad torrängsflora med rikligt inslag av andra kalkgynnade arter. Hällebräcka är Natura 2000- art och rödlistad som sårbar.

Prioriterade åtgärder: De viktigaste åtgärderna är fortsatt årligt bete i Natura 2000- området och dess omgivningar.

Beskrivning av området

Området utgörs av en beteshage med kalklerskifferhällmarker i en sluttning mot sjön Ånimmen. Området är välhävdad och omges av välhävdade betesmarker. I området och i den omgivande betesmarken finns rikligt med hävdgynnade arter. Exempel på arter som tidigare hittats i området är bockrot, darrgräs, hirsstarr, jungfrulin, knägräs, prästkrage, svinrot, brudbröd, gullviva och kattfot. Typiska arter för naturtypen 6280 som t.ex. vit fetknopp, gul fetknopp, vildlin, lundtrav och spåtistel finns också. Natura 2000-arten hällebräcka finns på ett par ställen utmed stranden. En population med 500 individer sågs vid den senaste inventeringen år 2007. Hällebräcka är en unik art för norden och den är rödlistad som sårbar enligt rödlistebedömningen år 2015.

Vad kan påverka negativt

Åtgärderna nedan skulle påverka negativt:

-Uteblivet bete, svagt bete eller igenväxning.

-Näringstillförsel som gödsling (förutom från betande djur) och kalkning, men även indirekt näringstillförsel som t.ex stödutfodring av betesdjuren eller sambete med gödsblad vall. Bete efter vegetationsperiodens slut och under vinterhalvåret innebär att djuren måste stödutfodras, vilket ger näringstillförsel till fältskiktet.

-Slitage och markskador. Det skulle t.ex kunna uppstå om djuren gick i hagen vintertid.

-Användning av avmaskningsmedel som innehåller avermectin är negativ för den dynglevande insektsfaunan och bör därför endast användas vid behov.

-Ändrad markanvändning i eller i anslutning till naturtypen, t.ex plantering av gran.

-Åtgärder som skulle förstöra fältskiktet. Exempel på sådana åtgärder är dikning*, grävning*, schaktning*, upplag*, anläggande av byggnad* eller väg*

*= Regleras i strandskyddsbestämmelserna. Förbuden i strandskyddsbestämmelserna gäller inte byggnader, anläggningar, anordningar eller åtgärder som inte avser att tillgodose bostadsändamål, om de behövs för jordbruket, fisket, skogsbruket eller renskötseln och de för sin funktion måste finnas eller vidtas inom strandskyddsområdet.

Bevarandeåtgärder

Förutom vad som i övrigt gäller enligt miljöbalken och annan miljölagstiftning krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändiga för skötseln och förvaltningen av det berörda området (7 kap 28 a § miljöbalken).

Området omfattas även av strandskyddsbestämmelser. Arten hällebräcka är i vilt tillstånd fridlyst enligt 7§ Artskyddsförordningen (2007:845) vilket innebär att det är förbjudet att avsiktligt plocka, samla in, skära av, dra upp med rötterna eller förstöra arten i naturen. Förbudet gäller alla stadier i artens livscykel. Vilt levande exemplar av arten omfattas av 23§ Artskyddsförordningen vilket innebär att det är förbjudet att förvara och transportera arten.

För att uppnå gynnsam bevarandestatus krävs att området även fortsättningsvis sköts med årligt bete och blir väl avbetat och att igenväxningsvegetation hålls undan. En åtagandeplan eller ett skötselavtal kan behövas för att säkerställa hävden på sikt.

Uppföljning av naturtyper och arter

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. Mätbara mål,

så kallade målindikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i bevarandeplaner och skötselplaner uppfylls, att skötseln fungerar och att Natura 2000 - naturtyperna och arterna har gynnsamt tillstånd.

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

6280 - Alvar

Areal: 0,5 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Ny Areal: 1 ha. Ny Areal, ännu ej fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Området är klassat som 6280, alvar, undertypen prekambrisk kalkhällmarker, på grund av sina kalklerskifferhällar. Området är en mosaik av hällar och gräsmark och artsammansättningen i området stämmer bättre överens med naturtypen 6270 silikatgräsmarker (med typiska arter kärlväxtarter som t.ex. bockrot, darrgräs, hirsstarr, jungfrulin, knägräs, prästkrage, svinrot, brudbröd, gullviva, kattfot och ängsvädd) och även inslag av 6210 kalkgräsmarker finns. Typiska arter för 6280 som t.ex. vit fetknopp, gul fetknopp, vildlin, lundtrav och spåtistel finns också.

Generellt utgörs naturtypen av olika växtsamhällen på tunt eller obefintligt jordtäckte på kalkhällar. Vegetationen varierar bl.a. beroende på mark- och vattenförhållanden (kornstorlek, jorddjup, markrörelser m.m.) och hävd. Särskilt artrika miljöer utvecklas vid en småskalig blandning av små hälltytor, grusig vittringsjord och jordfyllda sprickor i berget. På svagdränerad mark utvecklas ofta en polygonstruktur beroende av bl.a. uppfrysningrörelser i vittringsgruset.

Två undertyper finns:

6280 a) *Nordiskt alvar med tunna (0–30 cm) vittringsjordar på (ordoviciska) kalkhällar. Växttäckte, som sällan är helt slutet, är ofta artrikt. Flera olika växtsamhällen kan urskiljas, bl.a. fårsvingelalvar, solvändealvar och vätar.

6280 b) *Prekambrisk kalkhällmarker med inget eller mycket tunt jordtäckte. Växttäckte är sällan helt slutet.

Naturtypen är känslig för igenväxning, ökad beskuggning, uppluckrad grässvål samt konkurrens från ohävsarter och främmande arter. Naturtypen är även känslig för fragmentering och för minskade populationer av karaktäristiska och typiska arter.

Bevarandemål

Arealen av alvar (6280) ska vara minst 1,0 hektar. Regelbunden hävd genom bete (ej vintertid) ska påverka området. Ingen skadlig ansamling av förna (t.ex. gammalt fjolårsgräs) ska finnas i området efter vegetationsperiodens slut. Naturtypen ska ha en ostörd hydrologi och näringsstatusen i marken ska vara naturlig. Ingen antropogen näringstillförsel, inklusive tillskottsutfodring av betesdjur, ska förekomma. Trädskiktet ska vara glest och varierat. Vidkroniga lövträd ska vara friställda. Fält-, botten- och markskikt ska präglas av hävd. Främmande/invasiva arter och igenväxningsvegetation ska inte förekomma. Typiska kärlväxtarter ska förekomma tämligen allmänt.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet bedöms vara gynnsamt även om det inte förekommer så många arter som typiska för naturtypen 6280. Området är välskött.

1973 - Hällebräcka, Saxifraga osloensis

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Hällebräcka är en ettårig växt. Den är beroende av störningar som bete som skapar markblottor och håller undan konkurrerande vegetation. Den är kalkgynnad. Många av förekomsterna är på eller intill hållar i betesmarker, miljöer som hålls fria från konkurrens genom kreaturstramp och torka. Tillfälliga förekomster i vägslänter, mindre täkter etc. är ej ovanliga där det är tätt mellan lokalerna. Artens blommor är insektspollinerade. Fröna är vind- och djurspridda. En uppskattning av spridningsavståndet är 10 m, men efter vägar i vindraget från bilar, med bildäck etc kan avståndet ofta vara mycket längre.

I Kingebol fanns vid inventeringstillfället 2007 en population med 500 individer nere vid stranden. Eftersom arten är beroende av störning och konkurrensfria miljöer är den känslig för igenväxning och näringstillförsel.

Bevarandemål

Området ska vara välhävdad med bete och det ska finnas öppna kalkhällar och med förutsättning för rik förekomst av hällebräcka och andra skyddsvärda arter knutna till öppna kalkhällmarker. Bevarandemålen för 6280 ska vara uppfyllda. Arten ska ha en riklig förekomst i området.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet för arten bedöms vara gynnsamt eftersom området är välhävdad.

Dokumentation

Artportalen. ArtDatabanken SLU. www.artportalen.se. Uttag 2016-04.

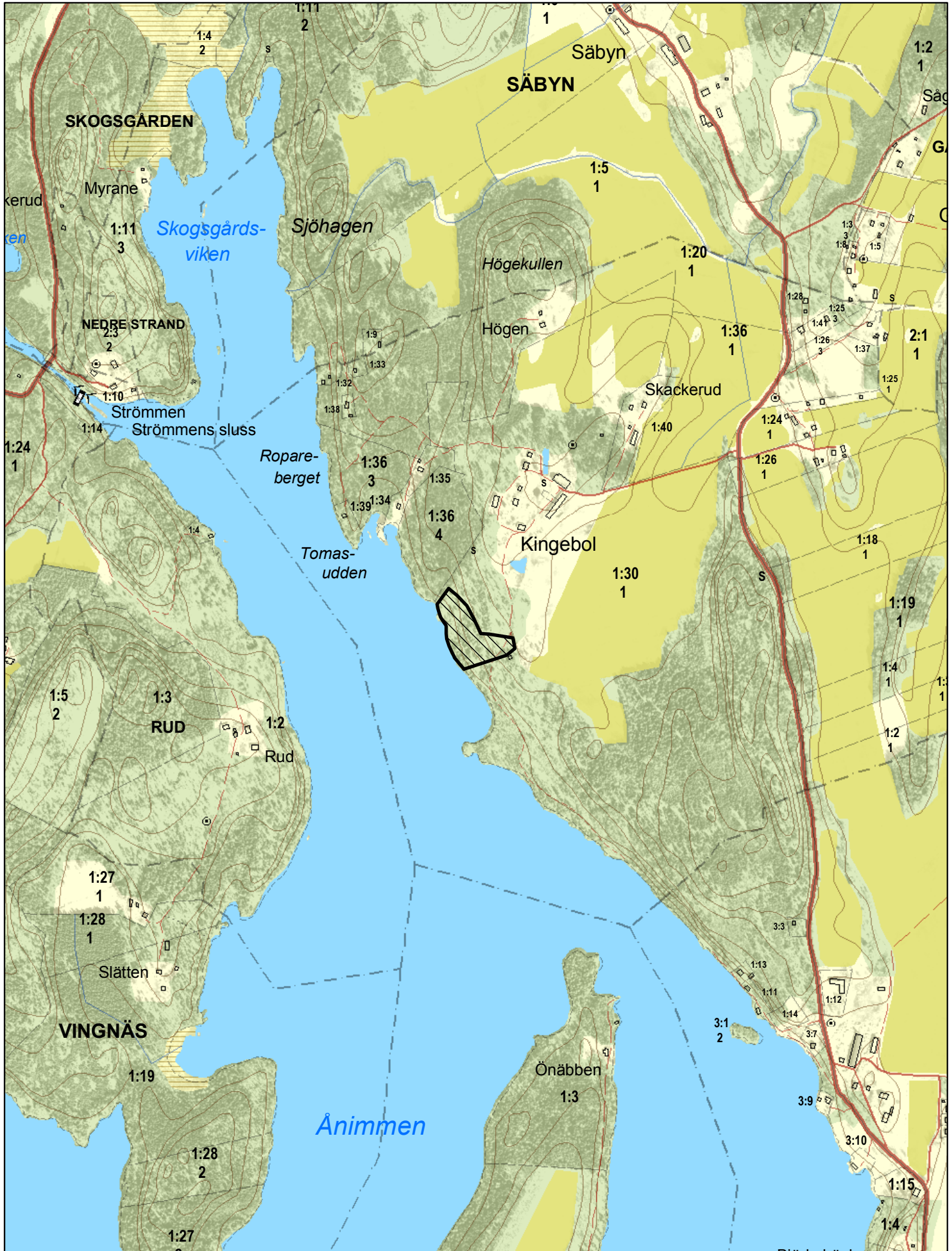
Jordbruksverket. Ängs- och betesmarksinventeringen 2002-2004. Objektrapporter (opubl.).

Naturvårdsverket. Art- och naturtypsvisa vägledning. www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledning/Natura-2000/. 2016-04.

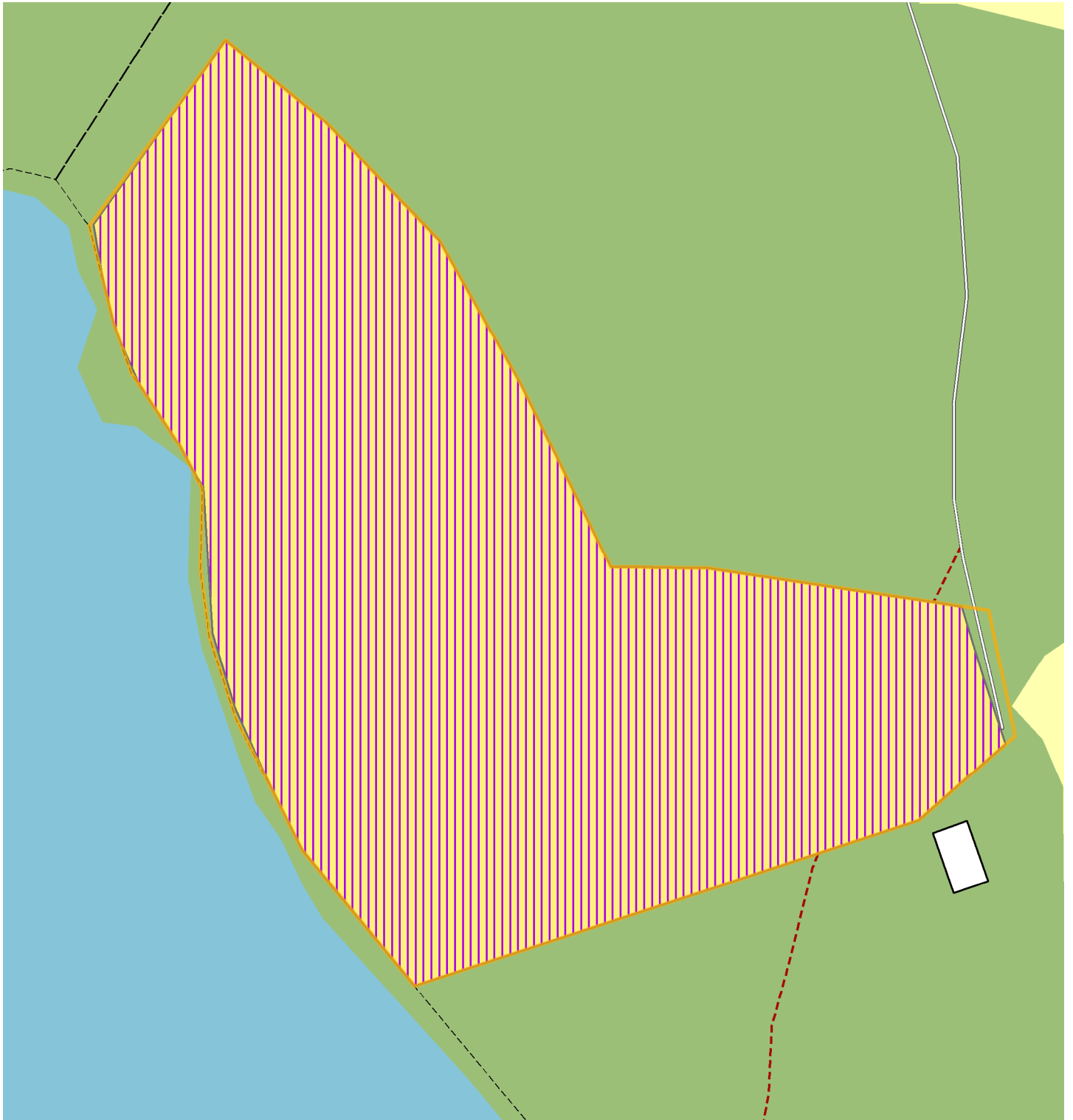
Bilagor

Bilaga 1 Karta med områdets avgränsning.

Bilaga 2 Naturtypskarta.

0 125 250 500 Meters

Natura 2000-naturtypskarta, Kingebol SE0530203 Åmåls kommun

- Natura 2000
Habitatdirektivet
- 6280 - Alvar

**Naturtypen är en mosaik mellan 6280 och
olika gräsmarks Natura 2000-naturtyper.**

Skala (i A4): 1:1 000

